

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 2Tos/38/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3123011885
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3123011885.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Michala Eliaša a JUDr. Jozefa Janíka na neverejnom zasadnutí konanom dňa 04. apríla 2024 prejednal sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v Bánovciach nad Bebravou, trvale bytom C. D. C., E. D. XXX/XX, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7PP/56/2023 zo dňa 02.02.2024 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného A. B. zamietla, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 6T/25/2023 zo dňa 12.05.2023 bol A. B. odsúdený pre pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g), ods. 2 písm. b) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 10 mesiacov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Trestným rozkazom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 0T/26/2022 zo dňa 03.08.2022 bol A. B. odsúdený pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 1 rok s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky s probačným dohľadom. S účinnosťou od 01.06.2023 prešiel výkon súdnictva zo zrušeného Okresného súdu Bánovce nad Bebravou na Okresný súd Prievidza, pričom táto trestná vec je ďalej vedená na tomto súde už pod novou sp. zn. BN-0T/26/2022. Následne uznesením Okresného súdu Prievidza sp. zn. BN-0T/26/2022 zo dňa 10.07.2023 bolo rozhodnuté tak, že sa v tejto skúšobnej dobe neosvedčil, a preto mu bol nariadený výkon podmiennečne odloženého trestu odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Uznesením Okresného súdu Trenčín sp. zn. 7PP/56/2023 zo dňa 02.02.2024 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. Do rozhodnutia krajského súdu odsúdený svoju sťažnosť písomne neodôvodnil.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná (§ 185 Tr. por.), bola podaná oprávnenou osobou (§ 186 Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 187 Tr. por.), na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a takto dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí, pričom napadnuté uznesenie vyhlásil po vykonaní (podľa názoru krajského súdu) potrebného aj dostatočného dokazovania. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmienkové prepustenie.

Z písomného odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa sa zaoberal zákonnými podmienkami pre podmienkové prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák.

Možno prisvedčiť záveru súdu prvého stupňa, že odsúdený A. B. v prvom rade spĺňal formálnu podmienku z pohľadu dĺžky doteraz vykonaných trestov odňatia slobody (vykonal zákonom požadovanú časť z výmery uložených trestov odňatia slobody, t.j. viac ako 1/2) – § 66 ods. 3 Tr. zák. (ďalej len „trest odňatia slobody“).

Krajský súd sa tiež stotožnil i s ďalším záverom súdu prvého stupňa, že u odsúdeného A. B. nebola splnená prvá materiálna podmienka spočívajúca v polepšení sa.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného primárne rozhoduje súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmienkového prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatel'ov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri nadväzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúcnosti už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca však neurčil povinnosť podmienkovo prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienkovo prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia krajský súd považuje tiež za potrebné poukázať na to, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatel'ovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmienkovom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život. Preto správanie odsúdeného vo výkone trestu a plnenie povinností sú síce neopomenuteľnými, ale nie však jedinými hľadiskami, z ktorých možno usudzovať na jeho polepšenie.

Podrobným preskúmaním veci dospel krajský súd k záveru, že doterajší výkon trestu odňatia slobody u odsúdeného možno hodnotiť skôr ako „podpriemerný“, s viacerými zistenými nedostatkami, a preto nesvedčiaci o jeho polepšení. Hodnotenie ústavu na výkon trestu na odsúdeného je totiž skôr negatívne, keď sa v ňom konštatuje, že odsúdený viackrát porušil ústavný poriadok (konkrétne v dňoch 02.06.2023 a 23.03.2023), doposiaľ mu nebola udelená žiadna disciplinárna odmena a vo voľnom čase je skôr pasívny.

Aj krajský súd napokon upriamuje pozornosť na skutočnosť, že postoj odsúdeného k trestnej činnosti je len čiastočne kritický, keď vinu síce priznáva, ale bagatelizuje ju. Krajský súd k tomu uvádza, že takýto postoj odsúdeného nemôže byť prejavom polepšenia, keď si svoje negatívne konanie (trest odňatia slobody mu bol uložený za to isté konanie – drobnú krádež z obchodu, najmä alkoholu) a jeho dôsledky po vykonaní prevažnej časti trestu odňatia slobody naďalej dostatočným spôsobom neuvedomuje (resp. nepripúšťa). Pritom aj zmena nazerania na vlastnú trestnú činnosť je jedným z výrazov polepšenia sa odsúdeného.

V tejto súvislosti sa krajský súd stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že čiastočne kritický postoj k spáchanej trestnej činnosti síce sám osebe nemusí byť prekážkou pre podmiennečné prepustenie, avšak to platí najmä u prvotrestaných osôb, resp. osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát. Toto však nie je prípad odsúdeného, ktorý bol doposiaľ už 4-krát súdne trestaný, z toho dvakrát už v minulosti vykonával nepodmienečný trest odňatia slobody (v jednom prípade po tom, čo bolo rozhodnuté o jeho neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného odkladu výkonu trestu odňatia slobody). Navyše trestnej činnosti, pre ktorú je aktuálne vo výkone trestu odňatia slobody, sa dopustil len krátko potom čo bol prepustený na slobodu z posledného výkonu trestu odňatia slobody (prepustený bol dňa 27.05.2022 a skutky spáchal v dňoch 01.08.2022, 11.12.2022 a 12.12.2022).

Aj napriek tejto „predošlej skúsenosti“ nedošlo u neho k dostatočnému uvedomeniu si škodlivosti svojho konania a prijatia zodpovednosti, pre ktoré by bolo možné konštatovať jeho polepšenie.

Zároveň krajský súd dodáva, že iba osoby podieľajúce sa na prevýchove odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody môžu podať objektívny obraz o stupni nápravy, pričom krajský súd nezistil také skutočnosti, ktoré by takéto konštatovanie uvedené v hodnotení ústavu na výkon trestu akýmkoľvek spôsobom spochybňovali.

Na úplný záver k nespĺneniu prvej materiálnej podmienky spočívajúcej v polepšení sa krajský súd uvádza, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže potom dospieť k záveru, že by po podmiennečnom prepustení na slobode už viedol riadny život.

Krajský súd aj preto dospel k ďalšiemu záveru, že u odsúdeného nebola splnená ani posledná (druhá materiálna) podmienka spočívajúca v očakávaní vedenia riadneho života na slobode.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťaženú, nakoľko odsúdený je vo vzťahu k páchaniu trestného činu krádeže špeciálnym recidivistom a doteraz uložené a vykonané tresty u neho nevedli k náprave a vedeniu riadneho života na slobode, resp. nespĺnili zákonom predpokladaný účel. Z pohľadu predchádzajúcich odsúdení mal odsúdený dostatok možností preukázať snahu o vedenie riadneho života na slobode a zmenu svojho správania, avšak tieto zjavne nevyužil, keď aj po výkone posledného trestu odňatia slobody opakovane spáchal úmyselnú trestnú činnosť.

Odsúdený spôsobom svojho predchádzajúceho života teda preukázal, že „len hrozba“ výkonu trestu odňatia slobody skutočne nepostačuje na splnenie zákonom predpokladaného účelu trestu a je potrebné na neho pôsobiť práve výkonom trestu odňatia slobody, pretože odsúdený zjavne na slobode nie je schopný viesť riadny život.

Naviac aj ústav na výkon trestu konštatoval u odsúdeného nepriaznivú resocializačnú prognózu a vysoké riziko recidívy trestnej činnosti (s odporúčaním odsúdeného podmiennečne neprepustiť), s ktorými konštatovaniami sa krajský súd vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti v plnom rozsahu stotožnil.

Tiež bolo potrebné v neprospech odsúdeného ešte prihliadnuť aj k tomu, že aktuálne vykonáva trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Účelom trestu je totiž aj ochrana spoločnosti pred páchatelom trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je preto v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu nariadeného trestu odňatia slobody, aby ho odsúdený aj v celosti vykonal (keďže predpokladaný koniec trestu má už dňa 11.10.2024).

Z vyššie uvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por., pretože nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.